

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Întru mulți ani stăpâne!

Rep.: Congresul Asociației preoțești „A. Șaguna“.

Prof. Dr. G. L. Muntean: Condițiile pentru intrarea în noua împărăție.

Ședințele Sfântului Sinod.

I. B.: Hegel și filosofia istoriei.

Pr. Const. Cotuțiu: Conferința de toamnă a preoșimii din protopopiatul Reghinului.

Cronică. — Comunicate. — Concurs pentru întregirea postului de paroh din Ocolişel.

Întru mulți ani Stăpâne.

Ziua de Sfântul Nicolae din acest an, este printre puținele zile onomastice ale Prea Sfințitului nostru episcop NICOLAE IVAN, pe care nu și-o poate serba plin de bună dispoziție, cu înfățișare de deplină sănătate care nici odată n'a tradat vârsta de 76 ani împliniți. O mică indispoziție de răceală, îl face să nu poată primi personal felicitările sincere de „mulți ani cu bine și sănătate“ ce în fiecare an au venit să le ureze frunțașii vieții noastre publice din Cluj, cărora mulțumindu-le să'i încredințeze că eparhia și biserica noastră e în plin progres și sub o mână energică de conducere.

Ziua de Sf. Nicolae, cu ocazia prezentării felicitărilor Prea Sfinției Sale episcopului nostru, eră un așteptat prilej de sărbătorire și plăcută convenire a frunțașilor vieții românești clujene și neputându-se repeși în acest an, va produce o simțită mâhnire cât și o îndoită dorință ca P. Sf. Sa să se însănătoșeze deplin cât mai îngrabă.

Dorința va fi cu atât mai mare cu cât se știe că această indispoziție de răceală, care nu-l ține atât legat de pat, cât de cameră, a fost contractată nu odihnind, ci trindându-se să satisfacă și îndatoririlor ce'i cer deplasarea obositoare în capitală, sau la sediul mitropoliei noastre. A fost un esces de muncă și oboseală, care s'a răsbu-

nat însă într'o măsură suportabilă și cu vădită ameliorare. Ameliorarea indispoziției este atât de pronunțată încât îi dă P. Sf. Sale puțința să se ocupe fără întrerupere cu toate chestiunile mai importante ale eparhiei. L'au împedecat însă să participe la ședințele Sfântului Sinod, și la Senat, unde fiind de față, prin intervenții, alături de ceilalți ierarhi, cât și de preoții parlamentari, ar fi spus cuvinte apăsate și cu autoritate pentru apărarea intereselor bisericii noastre, care este azi amenințată cu și mai grele lovituri ca până acum. Mai era necesară prezența P. Sf. Sale în București pentru a putea obține creditele necesare plății salariilor preoțești, de atâtea ori promise, chiar acordate și apoi tot așa contramandate cu dispoziții întortochiate.

O bună parte a indispoziției P. Sf. Sale e provocată și de greutatea cu cari trebuie să lupte biserica și preoșimea ei pentru a duce greutatea zilelor de astăzi, cari ca o oarecare mângâiere, nu's numai asupra noastră ci și asupra altora.

Rugăm pe bunul Dumnezeu să ni-l redea deplin sănătos, împlinind urarea noastră ce sincer o adresăm P. Sf. Sale de ziua onomastică exclamând:

„Întru mulți ani Stăpâne!“

Congresul Asociației preoțești „Andrei Șaguna”.

Congresul preoților din Mitropolia Ardealului, ținut la Alba-Iulia în zilele de 24 și 25 Nov. c., cu toate greutatele ce le suferim astăzi, totuși a reușit chiar peste așteptări, întâi ca număr mare de participanți, de peste 300 preoți, în deosebi din Arhidieceză, apoi din protopopiatele Alba-Iulia, Aiud, Abrud, ale eparhiei noastre, apoi prin modul demn cum au decurs desbaterile și s'au întocmit moțiunile.

Solemnitatea congresului a fost mult ridicată prin participarea I. P. Sf. Sale Mitropolitului *Dr. Nicolae Bălan*. S'a regretat mult lipsa P. Sf. Sale Episcopului nostru Nicolae, cât și a celorlalți P. Sfințiți Episcopi ardeleni.

Deschiderea solemnă a fost precedată de săvârșirea în sobor a sfintei Liturghii în Catedrala Incoronării de către I. P. Sf. Sa Mitropolitul, în cursul căreia a hirotesit pe noul protopop al Mediașului I. Crăciun, iar la sfârșit a rostit o pătrunzătoare cuvântare despre raportul preotului cu Mântuitorul nostru Iisus Christos, preotul suprem. Răspunsurile liturgice au fost date de către corul bisericii centrale a pr. protopop *Al. Baba*, care a cântat admirabil solo pricesnei „Cu trupul lui Christos...”

Deschiderea Congresului s'a făcut în sala Caragiale din parcul orașului, în asistență — pe lângă preoți — a unui numeros public de intelectuali și țărani, veniți și din parohiile vecine orașului.

P. On. prot. *Dr. Gh. Ciuhandu*, președintele asociației preoțești „A. Șaguna”, într'o cuvântare mai lungă salută pe congresiști, urând congresului deplină reușită în desbateri. Evocă aniversarea sinodului ecumenic din Efes, apoi aniversarea sinodului ținut de călugărul Sofronie la Alba-Iulia.

Rostesc cuvântări de salut a congresului I. P. S. S. *Mitropolitul Nicolae*, cu frumoase îndemnuri de solidarizare și luptă, P. S. Sa Episcopul armatei *Dr. Ioan Stroia*, Archim. *I. Scriban*, Pr. *Gh. Comana*, vicepreședintele Asociației generale a clerului ortodox, *Dr. Moise Ienciu*, delegatul Min. de Culte, protop. *E. Cioran*, reprezentantul Astrei, adv. *Tudor Popescu-Soc*. Ortodoxă, prof. *I. Sandu*, în numele corpului didactic, prefectul județului col. *Voinescu*, primarul

orașului *Dr. D. Tecău* și țăranul Gh. Enășel din Alba-Iulia.

După deschiderea festivă și după masa comună luată în localul prea frumos al Reuniunii Meseriașilor Români, congresiștii reîntorși în sala Caragiale, s'a intrat în ordinea de zi a lucrărilor congresului.

Prot. *Ion Duma* dela Petroșani, rostește o cuvântare de elogi la adresa dlui Iorga, ca mare istoric și literat al neamului. Deși guvernul de azi al dlui Iorga a dovedit că este pornit cu gânduri potrivnice contra preoțimeii, totuși această preoțime a ținut să aducă omagii dlui Iorga, dar nu ca ministru și șef de guvern, ci numai ca unui din cei mai înalți reprezentanți ai culturii naționale.

Problema salarizării preoțimii a prezentat-o printr'un bine întocmit referat preotul *Pavel Borza* din Viștea. După ce constată că situația preoțimii este astăzi mai mășteră ca ori-când și nedreptatea față de această tagmă este umilitoare și jignitoare ca niciodată până azi, raportorul propune o moțiune bine motivată, care să fie prezentată guvernului și să ceară acestuia respectarea drepturilor preoțimii și salarizarea ei în conformitate cu pregătirea ce o are, potrivit normelor din statutul funcționarilor publici și garanțiilor date de constituția țării. Preoțimea nu se sustrage dela sacrificii, dar acestea să se repartizeze în măsură egală și dreaptă asupra tuturor acelor dela cari se reclamă aceste sacrificii.

În această chestiune au luat cuvântul pr. Gh. Comana, arătând demersurile făcute de Asociația generală a clerului din București. Prot. *A. Nistor* din Sf. Gheorge, a expus situația jalnică a preoților și credincioșilor din Săcuime. Dl insp. *Dr. M. Ienciu* a cerut ca expunerea făcută să o cuprindă într'un memoriu ca să poată interveni în sensul lor la Min. de Culte.

Dl T. Popescu, comentând dispozițiile constituției și legii cultelor în privința tratamentului aplicat diferitelor confesii, arată îndreptățirea ortodocșilor de a fi tratați în mod special ca națiune dominantă a statului român, pe a cărei virtuți se bazează viața acestui stat.

Mai ia cuvântul I. P. Sf. Mitropolit al

Ardealului, care arată ce pași au făcut din partea Sf. Sinod la guvern și la M. S. Regele, în interesul bisericii și al preoțimii.

Prot. deputat *Ion Maloș*, ridică cuvântul în numele preoților parlamentari și cere ca ierarhii noștrii să se solidarizeze și împreună cu parlamentarii să facă intervenția energetică la guvern, căci altfel după pornirea ce se zămislește, biserica ortodoxă românească va suferi o gravă jignire.

Congresul votează proiectul de moțiune și încredințând comitetul ca în concordanță cu moțiunea asociației generale a clerului, să-l prezinte guvernului și chiriarhilor Sf. Sinod.

Seara în Catedrala încoronării, corul bisericii centrale din Alba-Iulia a P. On. protopop Al. Baba, a dat un reușit concert religios, care a încadrat conferința P. On. prot. *Gh. Ciuhandu*, președintele asociației, „despre mucenicii ortodoxiei românești în veacul al XVIII-lea“.

La acest festival religios, pe lângă preoți a luat parte numeros public din oraș.

În ședința de Miercuri dimineata raportorul *Dr. Seb. Stanca*, cons. eparhial explică modalitatea înființării unui fond de ajutorare al preoțimii. În introducerea arată situația grea în care se sbate azi preoțimea, părăsită și ignorată de conducătorii statului, cari azi — încălzii de credințe francmazonice — nu mai vor să știe de luptele și jertfele aduse de preoțime în vremurile grele și în momentele istorice ale neamului nostru.

În situația de astăzi există pentru noi o singură soluție: Să vedem pe patriarhul țării românești înconjurat de mitropoliții săi, prezentându-se la conducătorii statului așa cum se prezintă odinioară mitropolitul Varlaam, Dosoftei, Teohist și alții în fața voevodului țării și să ceară dreptate și pentru biserica românească. Vrem să știm dacă țara aceasta mai are nevoie de biserică și de preoți sau nu. Dacă nu, să ni se spună curat și răspicat, pentru ca să ne tragem consecințele. Dacă da, atunci cerem dreptate și echitate. Nu vrem prerogative sau privilegii, dar batjocura și umilirea de astăzi nu o mai putem tolera.

Raportorul explică pe larg înființarea fondului de ajutor, după normele eparhiei noastre, ca un început de salvare, prin noi înșine, pe seama văduvelor și copiilor noștri.

Propunerea e primită cu unanimitate și cu vii aplauze.

Se pune în discuțiune problema raportului Asociației „Andrei Șaguna“, cu Asociația generală a clerului. În urma raportului pr. *I. Bânda* se deschide o largă discuție la care iau parte prot. Dr. Gh. Ciuhandu, pr. Gh. Comana și alții încheindu-se cu cuvântarea I. P. Sf. Sale Mitropolitului *Nicolae*, concludând la o federalizare a Asociațiilor preoțești, neputând nici una din ele să renunțe la principiile și programul pe baza cărora au lucrat și lucrează cu folos pentru preoțime și biserică. Incheie cu propunerea înființării unui mare cotidian, care să aibă ca ideie conducătoare concepția de viață creștină ortodoxă în toate problemele de viață publică.

Propunerea a fost primită cu însuflețire, numai să se caute mijloacele de realizare.

Congresul s'a încheiat la ora 12, votându-se diferite moțiuni, în sensul problemelor discutate.

Preoții în număr de peste 50 și intelectualii fruntași din Alba-Iulia, în frunte cu I. P. Sf. Sa, au făcut un pelerinaj la Cioara, locul de naștere al călugărului *Sofronie*. S'a servit un parastas, rostind cuvântări de premărire a mucenicilor ortodoxiei I. P. Sf. Sa Mitropolitul *Nicolae*, prot. *Gh. Ciuhandu* și pr. local *Oancea*. S'a vizitat și mănăstirea călugărului *Sofronie*, mutată acum din locul de origine, în marginea satului.

Congresul încheindu-se președintele a mulțumit participanților și'n deosebi P. On. protopop *Alexandru Baba* și membrilor comitetului său parohial, cari s'au ostenit așa de mult ca delegații preoțimii să fie primiți și găzduiți în modul cel mai mulțumitor, făcând în acest chip ca congresul să reușească atât de bine.

Toți preoții s'au întors acasă animați de un mai pronunțat simț de solidaritate atât de necesar pentru a birui greutățile cu cari trebuie să lupte azi biserica și slujitorii ei.

Rep.

Salariile preoților pe luna Iulie c., s'au incasat de către Ven. Consiliu eparhial și pot fi ridicate în cursul acestei săptămâni.

„PREDICA DE PE MUNTE“

Condițiile pentru intrarea în noua împărăție.

(Urmare.)

g) Pacea.

„Slavă lui Dumnezeu întru cei de sus și pe pământ pace, între oameni bună învoire“ (Luca 2, 14), sunt cuvintele prin cari îngerii binevestesc nașterea Mântuitorului. Chiar scopul venirii Lui în lume este, de a îndrumă împăcarea omenirii cu Dumnezeu. (Is. 9, 6; 26, 3. 12; 32, 17; 52, 7; 54, 10; Ier. 33, 6, 9; Ez. 34, 25; 37, 26; Mich. 4, 3; 5, 5; Zach. 6, 13; 9, 10).¹⁾ Prin activitatea și jertfa Sa pe cruce satisface acest mandat. (Col. 1, 20).

Dacă Dumnezeu nostru este un Dumnezeu al păcii, căutând să restabilească pacea cu lumea, cu prețul jertfei Fiului său, atunci e logic ca pacea și darul să fie semnele distincte ale împărăției Sale.

Cetățeanul acestei împărății trebuie să fie un menținător și realizator al păcii. Dealtcum însă puritatea sufletească este o îndrumătoare sigură spre pace.

Se pune problema: activitatea pacifistă între semenii noștri satisface integral ideea exprimată în a 7-a „fericire“? Mai mult ca sigur, nu. Cel mult poate fi o latură a acelei idei, în cazul când nu este inspirată din egoism, sau mândrie, Mântuitorul din potrivă ne îndrumă pașii spre o întreită acțiune: 1. să stabilim armonia internă a sufletului nostru; 2. să restabilim pacea cu Dumnezeu, perturbată benevol prin păcat; 3. să menținem o permanentă armonie cu semenii noștri, iar în cazul unui conflict, chiar cu prețul jertfei avem să-l înălțurăm. Iată cum tâlmăcește Ioan Hrizostom această lege a Noului Testament: „Prin aceste cuvinte Hristos nu numai că condamnă neînțelegerea și dușmănia, ci pretinde ca noi să împăcăm și pe alții cari sunt certați.“²⁾

h) Suferința pentru dreptate.

Năzuințele pacifiste ale celor evlavioși de cele mai multe ori întâmpină rezistența dărză a celor, cari își văd planurile de ascenziune ușoară, spulberate. Și sunt mulți aceia, cari susțin indiferent de mijloace o permanentă stare de agitație în mijlocul societății în care se învârt, pentruca mai ușor s'o poată stăpâni. Lovesc fără îndurare în reprezentanții dreptății și ai păcii.

Creștinului adevărat nu-i este permis a se substrage luptei cu cei răi. Suferința, ba chiar ne-reușită trebuie să-l determine la acțiuni și mai ho-

tărâte în interesul binelui. Natural că nu trebuie să se expună, fără de nici un folos, pentru ideea ce o reprezintă.

i) Suferința pentru Hristos.

Mântuitorul prin venirea sa pe pământ declară războiul diavolului și împărățiilor lui. El, blândul Iisus din Nazaret, înconjurat numai de câțiva pescari Galileeni, se ridică împotriva păcatului ce stăpânește omenirea. Glasul Lui de vestitor al unei vieți mai bune dus pe aripile vântului pătrunde la urechile celor obidiți, și încovoiați sub asprimea vieții, dar pătrunde și la urechile sftenicilor diavolului stăpânului lumii. Spumând de ură aceștia ferecă și mai bine lanțurile în care este încătușată mulțimea, pentru a deveni inofenzivă și se năpustesc asupra divinului propovăduitor și a deridenților Lui să-i șteargă de pe suprafața pământului. Ce gând nebun. Iisus se jertfește cu rugă-găciunea pe buze: „Doamne iartă-le lor că nu știu ce fac“. Cuvintele Lui continuă să fie repetate și propovăduite de apostoli și ucenici. Sunt ca o sămânță bună aruncată în toate părțile. Și aceștia la rândul lor înfruntă urgia satanei, suferind cele mai neînchipuite cruzimi. Sfârșesc ca și dascălul lor. Și iar sute, mii, de reprezentanți ai lui Hristos sunt jertfele tiraniei păcatului.

A sosit însă timpul când valurile de sânge cari înroșeau arenele circurilor, s'au oprit, satana a pus armele jos, n'a mai îndrăsnit să țină fățiș piept lui Hristos. Lovește și de atunci neîntrerupt, cauzează multe suferințe, puterea lui însă e în continuă descreștere.

Entuziasmul pentru Hristos este o minune în întreaga istorie a omenirii. Ce l-a însuflețit și menținut? Nimic altceva decât jertfa pe cruce pentru renașterea omenirii.

Această jertfă pentru fiecare om conștiu de rostul lui în lume, trebuie să fie un stimulent în a practica, binele sub toate formele, să fie un stimulent pentru a suferi cu bucurie orice pentru Hristos. Suferința pentru Hristos precum pentru primii creștini astfel și pentru noi trebuie să fie suprema cinste. Ea ne asigură un loc alături de profeții Vechiului Testament, căci și aceștia au suferit persecuții din partea contemporanilor, fiindcă au propovăduit fără teamă adevărul. Ei azi sunt fericiți, avându-și plata în ceriuri, o garanție pentru fericirea noastră a celor ce suferim pentru Hristos.¹⁾

(Va urma)

Prof. Dr. G. L. Muntean.

¹⁾ Unii exegeți sunt de părerea, că suferințele pe care le pune în vedere Mântuitorul în ultimele două fericiri, se reduc numai la ascultătorii lui cu ocazia „Predicii de pe munte“ și vor fi provocate de farisei și legiuitori. V. Bornhäuser „Die Bergpredigt“ Gütersloh 1923, p. 29.

¹⁾ Dr. V. Gheorghiu „Sf. Evg. d. Mat.“ p. 204.

²⁾ Omilia 15 cf. Steinmann „Die Bergpredigt“ p. 17.

Ședințele Sfântului Sinod.

În ziua de 23 Nov. c., s'a deschis sesiunea prorogată a Sf. Sinod, sub prezența I. P. Sf. S. Patriarhul Miron. La deschidere a luat parte și dl prim-ministru N. Iorga, asigurând biserica de toată sollicitudinea. Vorbind despre învățământul religios, a propus ca în școlile primare să fie predat de preoți.

În ședința a doua, după constituirea biroului, s'a hotărât ca delegația sinodală care va pleca la prosinodul ecumenic, să-și formuleze propunerile în privința canonizării martirilor bisericii noastre.

După alte comunicări s'a hotărât, la propunerea I. P. S. Patriarh, să se formeze o comisiune care să se ocupe cu problema predării învățământului religiei în toate școlile de toate gradele.

Comisia s'a format din episcopii Buzăului și Romanului și arhiepiscopul Tit Târgovișteanul. Ea va întocmi un proiect de lege prin care să se modifice actuala lege a învățământului primar, în sensul ca preoții să fie obligați să predea religia în școlile primare.

Ar urma ca măsura aceasta să intre în vigoare chiar dela 1 Ianuarie.

În ședința a treia, pe lângă alte chestiuni mai mărunte, P. S. S. Lucian al Romanului, aduce în discuție problema unificării sistemului de a institui preoți și parohii. Sf. Sinod a stabilit că acest drept de instituire îi aparține exclusiv episcopului, potrivit regulamentului votat în 1926, iar dacă în episcopatele ardeleni se întâmplă dificultăți, ele trebuie să renunțe la sistemul electivității, adoptând regulamentul.

Tot P. S. S. Lucian a propus ca delegația care va participa la prosinodul ecumenic, dela Vatopedi să fie completată cu părintele prof. N. Popescu, membru al Academiei, ca specialist pentru chestiunile practice și istorice și cu părintele prof. Gr. Pișculescu (Gala Galaction) pentru chestiuni dogmatice și exegetice ce se vor discuta la acel sinod.

În ședințele următoare s'au rezolvat mai multe lucrări curente, după cari membrii Sf. Sinod s'au ocupat de chestiunea bugetului general al bisericii ortodoxe pe 1932.

S'a evidențiat faptul că subvențiile acor-

date bisericii ortodoxe nu sunt în raport cu numărul de credincioși, spre deosebire de subvențiile acordate celorlalte culte.

În legătură cu această chestiune, s'au alcătuit trei comisii cari au însărcinarea să intervină pe lângă forurile în drept și să ceară respectarea principiului proporționalității subvențiilor acordate cultelor, așa după cum prevede legea.

Una dintre aceste comisii se va prezenta dlui prim-ministru, alta dlui ministru de finanțe și a treia va face demersuri pe lângă membrii comisiei bugetare a Camerei.

Hegel și filosofia istoriei.

— Conferință de dl prof. Dr. I. Lupaș. —

Vineri 27 Noemvrie a. c., la orele 6 p. m. în palatul Universității din Cluj, un public select a avut fericitul prilej să asculte conferința prof. Dr. I. Lupaș despre „Hegel și filosofia istoriei“.

Intrucât conferința s'a ținut în cadrele „Extensiunii Universitare“, conferențiarul evocă în câteva cuvinte memoria regretatului întemeietor Virgil I. Bărbat, trecut la cele veșnice la 24 a lunii Noemvrie. Intre altele spune că cel mai mare omagiu care se poate aduce întemeietorului din partea tovarășilor săi de muncă e de a continua opera de răspândire a culturii pe o scară cât mai întinsă.

Trecând la subiectul propriu zis, arată ce a însemnat Hegel în filosofia germană și se bazează în explicarea concepției istorice pe opera acestuia „Filosofia istoriei“.

Istoricii voind să determine structura istoriei au colectat de obicei date empirice, iar filosofii au operat cu idei preconcepute. Hegel vrea să rectifice aceste erori metodologice; notăm însă că cercetările lui se limitează la istoria filosofică, careia îi creiază o platformă științifică.

După concepția lui Hegel forța centrală a lumii e ideea, gândirea pură, care printr-o mișcare proprie produce în mod ineluctabil natura și apoi se regăsește pe sine sub forma de spirit. Acesta e procesul dialectic al ideii absolute care se oglindește în spiritul nostru.

Progresul omenesc e în funcție în special de o idee: *de ideea libertății*. Cu cât omenirea e mai conștientă de această idee,

progresul se face mai repede. Conform metodei hegeliene libertatea la început e înăbușită de antiteză, de lipsa de libertate. Libertatea apare întregă deodată cu creștinismul, care nivelează asperitățile sociale.

Libertatea după Hegel e sinonimă de divinitate, iar progresul nu este altceva decât drumul spre contopirea lor. Istoria lumii nu este altceva decât progresul conștiinții în libertate. Consecvent acestei definiții el împarte istoria în epoci, după cum se manifestă spiritul în conștiința de libertate. Așa el distinge 4 epoci în istorie: epoca copilăriei, epoca *adolescenței* (Grecia), epoca *bărbăției* (la Romani) și epoca *creștinismului*.

Influența lui Hegel a fost covârșitoare. A influențat în mare parte romantismul francez și în special pe H. Taine. Prin romantici francezi a trecut și în literatura noastră. Opera lui N. Bălcescu „Istoria Românilor sub Mihai Vodă Viteazul“, are ca prim capitol: Libertatea națională, iar luptătorii Români luptând pentru libertate credeau că luptă pentru Dumnezeu. Influența lui Hegel s'a exercitat și asupra lui M. Eminescu; el spune într'un loc că istoria omenirii e desfășurarea cugetării lui Dumnezeu, ideie tipic hegeliană.

Prin Ranke, Hegel a influențat pe M. Kogălniceanu și pe A. D. Xenopol.

Subiectul conferinței deși foarte abstract, a fost despiciat metodic și redat într'o formă ușoară. Conferențiarul pentru străduințele depuse a fost răsplătit din partea auditorilor cu frenetice aplauze.

I. B.

	CONFERINȚE PREOȚEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE	
--	---	---

Conferința de toamnă a preoțimei din protopopiatul ortodox al Reghinului.

Pe întinsa luncă a văii Mureșului, unde murmurul apei conturbă liniștea munților acoperiți cu copaci falnici de brad, sunt situate mai multe sătulețe resfirate, împopulate cu români cinstiți și buni creștini, cari în decursul timpurilor au știut să-și păstreze credința străbună și nu s'au lăsat amăgiți de nimeni.

Între aceste sătulețe este comuna *Răstolița*, în care preoțimea ortodoxă din protopopiatul *Reghinului* și-a ținut conferința de toamnă cu următorul program:

La orele 9 dim. s'a început sf. Liturghie, care s'a servit de toți preoții în sobor în frunte cu P. C. protopop *I. Maloș*. La priceastă a predicat pr. *Gr. Antal* din Lueriu. În predică a explicat evanghelia zilei sulevând una dintre însemnatele calități omenești: „răbdarea“. Predica bine pregătită și bine pronunțată a fost ascultată de credincioși cu interes viu. După terminarea sf. Liturghii neobositul colaborator al preoțimei din acest tract, *Dr. E. Nicoară*, medic-primar în Reghin și directorul despărțământului „Astrei“ din Reghin a vorbit despre vindecarea bolilor prin tăria credinței. Credincioșii au cules sfaturi foarte folositoare din această conferință. La urmă P. C. S. părintele protopop încheie conferința poporală, dând credincioșilor sfaturi pentru viață, îndemnându-i să-și păstreze credința străbună în care s'au născut, în fața căreia toate celelalte religii inventate în decursul timpurilor, cad. După toate acestea s'a servit sf. Maslu pentru bolnavi.

După masa, care s'a servit preoților în casa ospitală a preotului din loc Teodor Moldovan, s'a ținut conferința intimă.

După vorbirea de deschidere rostită de pr. protopop s'a citit tema: „Cum îți pregătești credincioșii pentru sfânta taină a mărturisirii și cuminecării, etc.“ de către preoții M. Grecu, A. Gliga și Gr. Antal. Fiind timpul înaintat conferința a abstat dela cetirea altora și s'a hotărât a se alege o comisiune, care să cenzureze toate temele, ce vor intra, să facă raport asupra temelor și cu acel raport să se înainteze la Ven. Cons. Eparhial. Comisiunea s'a ales în persoanele: prot. Maloș și preoții Vasile Gliga și Mihail Grecu.

Terminată ordinea de zi, după rostirea unui cuvânt de încheiere din partea P. C. S. pr. protopop *I. Maloș* conferința a luat sfârșit.

Poporul român dela sate mai ales cel de dincoace de Carpați în trecut a avut lipsă de sfaturi pentru a putea răzbi prin greutățile cauzate de vitregia stăpânilor, pentru a ajunge la ținta dorită, la unire; azi are lipsă de sfaturi pentru a putea răzbi prin greutățile actuale și pentru crearea unui viitor bun.

Preoțimea din trecut a satisfăcut necesităților românului din trecut și preoțimea

de azi știe să satisfacă necesităților românului de azi. Preoțimea în trecut a știut să mențină răbdarea în inima și sufletul poporului român atunci, când trebuia să se umilească. Preoțimea a știut să trezească în sufletul poporului român sentimentul național, ca atunci când ciasul a sunat să se poată înfăptui unirea. Preoțimea e chemată și azi, ca prin sfaturi și învățături să mențină răbdarea poporului dela sate, în mijlocul căruia trăiește, ca astfel să răzbească prin greutățile actuale și să mențină idea de nădejde spre un viitor mai bun și fericit. Preoțimea își chiar îndeplinește aceasta chemare cu deplină conștiințiozitate. Preotul bisericii noastre nu e numai un purtător și cetitor al molitvelnicului, nu este slujitorul diferitelor superstiții (cum se numesc de unii, ce se cred a fi învățați, diferitele slujbe religioase) cum e privit de unii oameni bărbați de stat, ci este un element dela care emană temelia unui stat și dela care a emanat temelia României-Mari. Prin preotul român s'a menținut în timpuri grele ideea națională, el a plătit cu jertfă de sine activitatea sa pentru națiune, el face și azi mult pe teren patriotic pentru propășirea patriei. Pentru acest zel preoțimea e tratată foarte mașter din partea statului. Să sperăm cu îndelungă răbdare, cei ce propoveduim dela Altarul Domnului aceasta, că cei ce ne-au judecat cu altfel de vederi, decât cum ar trebui, se vor convinge nu peste mult de realitatea adevărului și-și vor arăta bunăvoința meritată față de preoțime. Așteptăm! Pr. C. Cotușiu.

CRONICĂ

Comemorarea Mitropolitului Andrei Șaguna. În ziua sfântului Andrei, Luni 30 Nov. c., în biserica din Cluj, s'a servit un parastas pentru odihna sufletului marelui mitropolit Andrei Șaguna. Parastasul a fost oficiat de On. preoți A. Mușat, I. Cociuban, I. Goron, protodiacon Dr. I. Vască. Răspunsurile au fost date de către corul Academiei teologice, condus de dl prof. Dr. V. Petrașcu. Au asistat P. On. prot. D. Antal, delegatul episcopiei, prot. N. Vasiu, d-nii profesori ai Academiei teologice cu toți studenții.

Societatea Ortodoxă Națională a femeilor române, filiala Cluj, organizează o nouă serie de șezători pentru ucenici. Cea dintâi s'a ținut Duminecă, 29 Nov. c. în sala festivă a Prefecturii județului la ora 4 p. m. Pr. *Patriciu Curea*, prof. de religie a rostit o instructivă conferință despre însemnătatea zilei de 1 Dec., iar elevele școlii normale de învățătoare au distrat asistența, cântând frumos vre-o 8 colinde, în două voci, apoi făcând exerciții gimnastice, jucând jocuri naționale și declamând reușit. Asistența numeroasă le-a răsplătit strădaniile cu multe și meritate aplause. Pe lângă ucenici, elevi și studenți au participat și doamne și domni.

Capela din Sărăsău a fost repusă în localul școlii primare de acolo, în urma stabilirii vinovăției celor ce au săvârșit sacrilegiul prin scoaterea ei în mod abuziv și ilegal.

În bugetul Cultelor s'a admis principiul proporționalității. După cum scriu ziarele din Capitală bugetul viitor al cultelor a fost întocmit ținându-se seama de proporția numărului de credincioși ai fiecărui cult. Iată sumele înscrise în acest buget: Cultul ortodox român: 426 milioane 611.543 Lei. Cultele greco-romano și armeano-catolic 61,942.236 Lei. Celelalte culte 40,364.109 Lei, repartizați după cum urmează: cultul evanghelic luteran: 11 mil. 830,531 Lei; cultul reformat 14,069.698 Lei; cultul unitar 786.385 Lei; cultul mohamedan 5,071.245 Lei; cultul mozaic 8 milioane 606.255 Lei. În afară de principiul proporționalității, viitorul buget al cultelor însemnează un minus față de cel al anului în curs, deoarece el e calculat pe reducerile de 15 la sută aplicate tuturor salariilor.

Societatea studenților în teologie „Credința Ortodoxă“ Cluj, și-a ales următorul comitetul de conducere pe anul administrativ 1931—1932: Ion Pop, președ., Vasile Loga, vice-președ., Gheorghe D. Narița, secretar general, Iuliu Goșescu, secretar de ședință, Nicolae Onițiu, cassier, Corneliu Sava și Petre Șuteu, bibliotecari, Traian Bompa, controlor, Nicolae Mărean, econom. Delegați la Centrul stud. „Petru Maior“, Pavel Șendrea, Ion Puia, Ion Ramba, Gavril Relea, Teodor Moldovan și Horia

Stanca. Președintele secției literare Simeon Coman, președ. secției de propagandă Ion Clonța, iar președ. secției muzicale Pavel Șendrea.

Convocare.

Subsemnatul delegat de către Consiliul eparhial prin ordinul Nr. 6861 cu conducerea actului pentru alegerea de protopop și paroh al Lăpușului, în conformitate cu dispozițiile regulamentare prin această convocare Consiliul protopopesc și adunarea protopopească a tractului Lăpuș pe ziua de *Joi, 17 Decembrie 1931, în Târgul-Lăpușului și anume:*

1. Dimineața la ora 8 ședința Consiliului protopopesc pentru săvârșirea candidării.

2. La ora 9 Liturghie cu invocarea Duhului Sfânt în capela parohială din Târgul-Lăpușului.

3. La ora 10 Adunarea protopopească pentru săvârșirea actului electoral în școala de stat din Tg.-Lăpușului.

Cluj, la 1 Decembrie 1931.

Dr. Seb. Stanca,
consilier eparhial.

talog al literaturii teologice bisericești și să o recomande tuturor eparhiilor spre comandare. Aducem aceasta la cunoștința celor ce au tipărit sau intenționează să tipărească astfel de cărți, ca să țină seamă de hotărârea Sf. Sinod.

Cluj, la 12 Noembrie 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 7518—1931.

COMUNICAT

Președinția consiliului de Miniștri ne trimite adresa Nr. 6227 din 7 Oct. a. c. prin care se interzice orice vânzare de acte sau hârtii vechi sau noi din arhivele tuturor instituțiilor de stat sau particulare. În vremea din urmă au început oamenii nechemăți și nepricepuți să cumpere din biserici cărți și obiecte vechi, precum și din arhive acte vechi sub numele de maculatură, făcând astfel pagubă sințită intereselor respectivei instituții. Ordinul Ministerial oprește orice fel de vânzări de acest fel. Ceeace aducem la cunoștința preoțimei noastre spre conformare.

Cluj, la 17 Noembrie 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 437—1931.

(57) 2—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh din parohia *Ocolișel*, protopopiatul Turda, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „*Renașterea*”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat, conform calificațiunei.
2. Sesiune parohială 20 jug. arător, fânaț și pădure.
3. Locuință corespunzătoare, până ce se va zidi casa parohială.
4. Una litră de bucate, jumătate grâu și jumătate cucuruz, dela fiecare cap de familie (circa 80 familii).
5. Stola uzitată.

Reflectanții își vor înainta cererile la Oficiul protopopesc Turda, instruite cu toate documentele necesare, iar cu prealabila noastră încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a cântă, predică respective a servi și a face cunoștință cu poporul.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela Prea Sfinția Sa Episcopul nostru, fără de care nu vor putea fi luați în candidare.

Turda, 23 Noembrie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român în conțelegere cu consiliul parohial.

Iovian Murășianu, protopop.

PARTEA OFICIALĂ

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 7522—1931.

Comunicat.

Sf. Sinod sesizat de unele cazuri concrete a luat dispoziția ca să se observe cu strictetea uniformitatea la pomenirea arhierilor în toată biserica noastră. Și anume: fiecare preot va pomeni numai pe episcopul său, episcopul pe mitropolitul, mitropolitul pe patriarhul și patriarhul pe ceialți patriarhi și membri ai Sf. Sinod.

Cluj, la 17 Noembrie 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 7365—1931.

COMUNICAT

Sf. Sinod în ședința sa din 17 Oct. a. c. a luat hotărârea să invite pe toți autorii de cărți religioase și teologice, ca să trimită câte un exemplar Consiliului central bisericesc, care va avea să alcătuiască un ca-